

## INNERLIJK SCHOUWEN

Goedenavond vrienden.

We zijn niet alwetend of onfeilbaar, dat zal U bekend zijn, en we stellen het, in tegenstelling tot vele anderen, erg op prijs dat U zelf nadenkt. We hopen dat U die moeite ook zult nemen. Ons onderwerp voor vandaag is: innerlijk schouwen. Ik zal zo vrij zijn om de inleiding te beginnen met enkele principes, enkele grondregeltjes, die je dan aan de kunt nemen of kunt verwerpen: dat moet je zelf weten.

Wanneer wij in ons zelf terugkeren en de wereld met rust laten, dan bestaat er in ons nog steeds een wereld: er zijn allerhande dingen en begrippen die door elkaar flitsen en op een gegeven ogenblik kunnen daar een soort dromen of dagdromen uit ontstaan. Is dat de werkelijkheid? We kunnen zeggen: die werkelijkheid is in het begin niet zo intens dat ze buiten ons constateerbaar is. Aan de andere kant blijkt dat ons ervaren op de wereld voor een groot gedeelte bepaald wordt door onze persoonlijkheid, de manier waarop we denken. Je zou kunnen zeggen: mijn leven is een mentale realiteit die op wordt gelegd aan een feitelijke realiteit. Wanneer wij in ons zelf proberen te schouwen, dan sluiten we een hele hoop vooropgezette beelden uit: aan de ander kant worden we geconfronteerd met de inhoud van ons eigen persoonlijkheid. Sommige mensen kijken naar binnen en die proberen daarbij iets te vinden als God bijvoorbeeld. Je kunt dan inderdaad zover komen dat het ik voor een groot gedeelte weg is gedrukt: je bent er nog wel maar er is niets wat je kunt omschrijven, er is geen definieerbaarheid meer, er is alleen nog maar een ervaring. En uit die ervaring keren we dan terug met bepaalde gevoelens en op grond van die gevoelens proberen we dan misschien weer een beschrijving te vinden. Het is de grote moeilijkheid te weten wát werkzaam is. B.v. profeten: een profeet kan soms dingen voorspellen die inderdaad uitkomen, soms, niet altijd, maar het kán. Wanneer die profeet dan iets ziet, een visioen bijvoorbeeld of iets dergelijks, dan is de vraag: waar komt dat vandaan? Het kan alleen in hemzelf ontstaan, dat is punt één. Punt twee: het ontstaat dikwijls onder grote spanning, meestal is die spanning psychisch, maar in enkele gevallen komen er ook fysieke verschijnselen bij of fysieke vermoeidheid en uitputting.

Laten we het nu eens zo stellen: de historie en de tijd zijn niet beperkt, ze zijn niet gebonden aan het ogenblik dat we ervaren en er zijn overal - noem het kleinste deeltjes voor mijn part, ionen, of geef er een andere naam aan - die geladen zijn met stukjes tijd die wij nog niet beleefd hebben of die voor ons allang voorbij zijn. Wanneer die lading in ons terecht komt ontstaat er een mengbeeld: dat beeld bestaat uit ónze voorstellingen zoals ze ín ons bestaan, ons denken, ons wereldje, maar ook wat we geleerd hebben en wat we verwachten: aan de andere kant kan de gebeurtenis zoals die bestaat in het kleinste deel. Dan ontstaat een visioen dat een deel van een toekomstige of verleden werkelijkheid weergeeft, maar dat gelijktijdig gebonden blijft aan het huidige karakter van degenen die het ondergaat, aan de belangstelling van degene die het ondergaat zeker ook aan zijn vermogen om zich die en voor te stellen en te formuleren.

Op grond van dit alles zou ik het volgende willen stellen: fantasie is niet noodzakelijkerwijze onwerkelijk: ze is alleen op dit ogenblik voor het ik niet als werkelijkheid realiseerbaar. Processen van fantasie en dromen hebben niet alleen betekenis ín de mens. Maar zij zijn een reactie op iets wat buiten die mensen ook bestaat. Ten laatste: wanneer ik in mijzelf doordring en daarbij steeds factoren elimineer, zal ik geconfronteerd worden met zaken die buiten het voorstellingsvermogen liggen en die daarom niet omschrijfbaar zijn, anders dan in symbolen.

Ik hoop dat U het tot zover heeft kunnen volgen en dat U het met me eens bent. Zo niet, dan krijgt u na de pauze alle gelegenheid om mij te wraken. Ik garandeer U alleen niet dat als ze probeert verkeerdelijk te wraken, dat ik mij niet zal "wreken", ondanks alle verdraagzaamheid.

Hoe schouw ik mijzelf? In de eerste plaats: ik moet ontspannen zijn, rustig, want ik moet afstand doen in mijn wereld. Al die indrukken die normale wijze mijn denken en de reagerend bepalen, moeten a.h.w. tijdelijk worden afgeschermd, opzij gezet. In de tweede plaats: mijn

innerlijk schouwen begint altijd met een reeks warrelende gedachten. Als ik naar die gedachte luisteren en daaraan bijzondere aandacht geef, dan heb ik daarmee een keuze gemaakt uit mijn innerlijke mogelijkheden en dan zal ik al datgene wat daarmee samenhangt - of het nu in de menselijke werkelijkheid bestaat, een geestelijke werkelijkheid is, of alleen maar een vergissing - zien als een beleving: ik zomaar zeggen: dat bestaat in mij.

Wanneer ik echter gewoon alles zijn gang laat gaan dan gebeurt er iets dat doet denken aan een kristallisatieproces: al deze amorfe gedachten die door elkaar heen warrelen, al deze half-beelden, half-voorstellingen die in mij rol spelen, worden langzaam maar zeker in een patroon samengetrokken. Dat patroon nog wordt bepaald door mijn persoonlijkheid, en door mij geestelijke persoonlijkheid vooral. Hierdoor ontstaat een vast kader en binnen dit kader zijn dan referenties mogelijk aan andere werelden, aan verleden en aan toekomst. Ik kan op dat ogenblik ook zonder uittreding delen van de wereld zien waar ik nooit geweest ben en gebeurtenissen zien die daar plaatsvinden, plaats vonden of plaats zullen vinden.

Ik kan evenzeer met een geestelijke wereld in contact komen, maar een geestelijke wereld is, zuiver rationeel gezien, niet omschrijfbaar. Zij bestaat onder dermate andere condities en omstandigheden dan stoffelijk bestaan, dat het eenvoudig niet mogelijk is te refereren aan deze werkelijkheid zonder ze te gelijktijdig te vertalen in stoffelijke beelden. Elke vertaling in zichzelf is of een simplificatie, dat is dan nog het beste geval, of een regelrechte vervalsing: men probeert zijn eigen denkbeelden in een kader te dringen dat rationeel bekend is.

We leven in een wereld waarin het rationalisme en het technisch denken, het stoffelijk denken, domineren. Overigens, het wordt steeds minder want we gaan naar een periode waarin de innerlijke waarden de overhand gaan krijgen, maar voorlopig moeten we zeggen: de mens is gedresseerd tot een oorzaak en gevolg denken, een neiging tot bewijs zoeken, en is niet in staat zijn eigen innerlijk als werkelijk bewijsmateriaal te accepteren. Toch bestaat er in je meer dan vast te leggen is. Jung b.v. zegt op een gegeven ogenblik: wij kunnen een groot gedeelte van de menselijke psyche in kaart brengen, maar er blijft altijd een onbekend gebied bestaan dat we niet kunnen betreden en dat kennelijk van invloed is op de samenwerking van alle gebieden die we kunnen constateren.

Er zijn andere denkers, filosofen, psychologen geweest die ook tot de conclusie zijn gekomen: er is in dat innerlijk iets anders. Wil je dat andere kunnen beleven dan moet je eerst beginnen met het te aanvaarden: op het ogenblik dat je probeert het een vorm op te dringen om het in een bepaalde richting te laten gaan, dan ben je al verloren, want dan doe je een beroep op de inhoud van je hersenen om een deel van de werkelijkheid weg te snijden en een beeld over te houden wat voor jou aanvaardbaar is. Zoiets als een soms met de foto's van koninklijke personen of andere voorname personen gebeurt: er staan vaak hele gekke dingen op die foto's maar die worden er altijd netjes afgesneden. Toch zou dat schijnbaar gekke gebeuren voor de sfeer, dus voor de werkelijke betekenis van die personen op de plaats, erg belangrijk kunnen zijn. Een visioen is niet zonder meer een stoffelijke werkelijkheid: het kan een symbool zijn dat betrekking heeft op die werkelijkheid, het kan een aantal factoren uit die werkelijkheid omvatten, nu echter beleefd op een wijze die niet meer rationeel is en waarbij de normale samenhang van de gebeurtenissen geen rol meer speelt.

U bent dus ontspannen en nu laat uw gedachten langzaam maar zeker tot rust komen, zodat er deze kristallisatie plaatsvindt, en dan is de vraag: wat gebeurt er? Wanneer je met een bepaald doel bezig: dan is het duidelijk dat hierdoor als vanzelf het ik gericht is op krachten die daarmee in harmonie zijn. Zou je dus op de rest, op vrede gericht zijn op het ogenblik dat je begint, dan zal bij die kristallisatie vooral elk aspect dat met harmonie en vrede samenhangt naar voren komen en zal ook uw emotionele beleving daarvan beïnvloeden. Als U daarentegen bezig bent om te denken aan de verwoestingen op de wereld - u weet wel er zijn zoveel van die dingen: als er nog eens een atoombom komt, als er een atoomcentrale opvliegt, als er een vergiftiging komt, als dat gat in de atmosfeer groter wordt, 1001 dingen - als U daarvan uitgaat dan ziet u dat datgene wat in verband daarmee vreest, maar alleen datgene wat ook als mogelijkheid bestaat. U ziet dus niet alleen een beeld dat helemaal uit Uzelf voortkomt. U ziet een beeld waarbij uw eigen verwachting uit de werkelijkheid U een aantal dingen laat zien die daardoor niet meer in de juiste samenhang staan. Het is goed om bij alle innerlijk schouwen dit laatste in het oog te houden. Uw eigen stem op het ogenblik dat je bezig bent, de zorgen die u hebt, de verwachtingen die koestert spelen een rol, ze zijn conditionerend ook wanneer U alles achterlaat, de buitenwereld helemaal van U wegstuwt en overblijft met die

gedachten die zelfs langzaam tot rust komen en uiteindelijk die vaste structuur gaan vertonen waarin beleving en eventueel waarneming mogelijk zijn.

Als je innerlijk schouwt kan het zijn dat je gericht bent op een bepaalde persoon of plaats: dan zal datgene wat met die persoon en met die plaats samenhangt een rol spelen. Heel vaak in je ook bezig met eigen problemen: b.v. U droomt dat U in een vliegtuig, een trein, een auto zit, op de fiets zit, en ineens is de zaak niet meer bestuurbaar. Dan zeggen de mensen: ja dan moet ik niet met de auto, met trein of met de fiets gaan. Onzin. Wat U hiertegen nu zelf hebt gezegd is: ik voel dat de situatie zoals voor mij gaat ontstaan aan mijn beheersing ontglipt. Dat zou een reden moeten zijn om een volgende keer je te richten op de positieve waarden, op de zaken van gelukkig, van mogelijkheid, en zo dan daaruit de beelden krijgen die een aanvulling vormen.

Voorbeeld: U droomt van een trein, die trein slaat op hol: angst, nu bent U bang voor bepaalde gebeurtenissen in het leven. Nu gaat U weer, maar nu positief gericht zoeken naar uw relatie en laten we nu zeggen dat diezelfde trein weer op komt dagen. Nu stapt U weer in en ze rijdt ook weer en op een gegeven ogenblik is ze onbeheersbaar, je weet niet waar je naartoe gaat. Maar nu staan ze stil en nu kunt uitstappen, wat U dan ook doet. Maar stapt u uit? Dat heeft zijn betekenis.

Misschien stapt u uit op een soort enorm schaakbord, welke vlakken kiest u? Kiest u de witte vlakken of de donkere, of kiest u een rechte lijn waarbij ze afwisselend? Het klinkt krankzinnig als je dat zo vertelt, maar toch heeft het weer zijn betekenis: als u alleen de lichte vlakken kiest dan kiest u voor de positiviteit, gaat U rechtlijnig over zo'n vlak heen dan is het heel waarschijnlijk dat u geneigd bent om met "beide voeten op de grond te leven" zoals dat dan heet. U krijgt dus meevallers en tegenslagen, die dan ook een rol zullen gaan spelen. Meestal in aanvullende dromen of gevoelens.

Het kan zijn dat U bewust of onbewust voor het donkere kiest: wanneer u dat u later zoudt herinneren, zoudt u zich af moeten vragen: waartegen ben ik in verweer, wat vrees ik, wat haat ik? Want wanneer die keuze hebt gemaakt ben je kennelijk bezig om vooral in de schaduw te blijven en gelijktijdig ligt juist in die wijze van gaan, meestal een zekere agressie. Nu zult u zeggen: ja, dat zijn maar dromen. Het is misschien een droom, maar het is ook een innerlijke beleving. Innerlijk schouwing is niets anders dan het steeds bewuster waarnemen van de innerlijke belevingen en gelijktijdig, en dat mag ik een nogal een keer bij zeggen, een tot het uiterste proberen, niet zelf op de grond van een bepaald denkbeeld te ageren. Innerlijk schouwen is voor de mens een kwestie van passiviteit, omdat pas wanneer hij passief is in zijn stoffelijke benadering van de zaken, de betekenis van het totaal voor het geheel van zijn persoonlijkheid duidelijk kan worden.

Als U doordringt in uzelf dan zult u ontdekken dat in het schouwen een aantal fasen optreden. De eerste fase noemen we wel eens "Jungleboek", waar het ik als een soort Mowgli door allerlei gevaren heen in de weg zoekt en gelijktijdig wordt bijgestaan door de meest onverwachte krachten. Het is een wereld van dreiging, maar wij zijn - zeker als we in de stof leven - mensen, waarin allerhande verwarringen en tegenspraken een rol spelen. En dan heb ik heb nog niet eens over al datgene wat uitvoerige incarnaties is overgebleven en stuwkracht van het geestelijk plan dat tot de incarnatie heeft gevoerd. Wanneer we daarmee bezig zijn dan zeggen we tegen ons zelf wat onze weg is of wat ons zoeken is, en daarnaast hoe wij de bedreigingen van de wereld beleven en hoe we een zekere bescherming ervaren, meer niet.

De volgende fase brengt ons al een contact met werelden waarin het een beetje anders gaat. Voor iemand die alleen maar uittreedt en daarbij zou in 't grensje Zomerland terecht komt, nou ja, het is meestal een gezellige grasveldje en als je geluk hebt kom je in een parkje terecht: geestelijk gezien: huisje, boompje, beestje, getekend door een aantal gemeenschappelijke behoeften en indrukken. Maar wanneer je bezig bent om jezelf te ondergaan, want dat is innerlijk schouwen, dan ontstaan er beelden die samenhangen met wat je werkelijk bent. Dat kan soms het idee zijn van trappen lopen, soms sta je ineens voor een vesting en overal zijn wel poorten maar je kunt nergens door en toch moeten we een poort zijn waar je door kunt: zoek de poort dan maar. Het is doodgewoon tegen jezelf zeggen: Ik probeert door te dringen in de vesting van mijn eigen innerlijke want daar ligt het begrip, de wijsheid zou je kunnen zeggen, waardoor ik mijzelf in de feitelijke wereld veel beter kan handhaven.

In andere gevallen loop je trappen, eindeloze trappen, soms trappen die er niet eens zijn: je loopt de trap op een je ziet dat je gewoon door de lucht omhoog wandelt door de wolken heen naar een andere wereld. Je zegt tegen jezelf: er bestaat een tweede niveau van bewustzijn voor mij, op dat niveau van bewustzijn zijn voor mij krachten bereikbaar, maar ik kan de verbinding niet leggen: vandaar het ons stoffelijke van de trap.

(tussen twee haakjes: interesseert het jullie, kun je het een beetje volgen? Ik maak het zo eenvoudig mogelijk wordt. Ja, waarom niet. Nu we bovenaan de trap staan moeten we even uithijgen, dus nemen de een ogenblik pauze: die ik ondertussen al weer gevuld heb, dus we gaan rustig verder.)

Een volgende fase brengt ons in een toestand waarin we werkelijk niet meer weten waar we mee bezig zijn. Een aardige voorstelling ervan, ofschoon ze niet geheel juist is, is: ik droom dat ik in een wereld kom op een rustige plaats en daar ga zitten mediteren, in de meditatie hoor ik dingen, onderga ik dingen, zie ik dingen. Als we zover zijn gekomen dan hebben we een punt bereikt waarbij ons contact met waarden - zeg maar buiten de tijd, vanuit ons stoffelijk standpunt op dat ogenblik - voor mij gaan spreken: visioenen die optreden zijn inderdaad concrete gegevens omtrent de toekomst of een verleden.

Ga ik nog verder dan heb ik het gevoel dat ik er niet helemaal meer ben: je voelt je zo'n beetje als één glimmend stukje in een reuzevuurpijl die in allerhande bloemen uitbarst over een donkere hemel. Heb je dát gevoel - dat is een bijna uit elkaar spatten - dan ben je bezig met de bedoeling van de leven. Hier kunnen dan weer allerlei symbolen aan verbonden worden en in sommige gevallen komen visioenen voor, die direct of indirect samenhangen met je eigen omstandigheden en datgene wat er op de wereld plaats vindt. Zeg nooit: dit is zijn absolute toekomst voorspelling: zeg niet: God heeft het mij gezegd, want het is niet waar: het is alleen maar een rationalisatie wanneer je dat doet, je bent gewoon bezig om je eigen diepste innerlijke wereld en haar mogelijkheden te verkennen. Uit die mogelijkheden komt dan een soort voorstelling, een beeld tot stand, soms in woorden, maar meestal in lijnen en een enkele keer alleen in kleurvlakken, waarbij je jezelf a.h.w. duidelijk maakt wat je bent, wat je taak is, zouden de mensen op aarde zeggen.

Ga je nog verder dan komt er een ogenblik dat er geen relatie meer is. Ik heb dat zo-even al gezegd, je komt in een wereld waaruit allerhande gevoelens resteren, na de beleving, maar waarbij de beleving zelf niet meer kan worden vertaald, dus niet tot het bewustzijn doordringt, tot het stoffelijk bewustzijn. De grote moeilijkheid is hierbij dat we de neiging hebben om die dingen dan toch op een of andere manier voor ons zelf te omschrijven en de beelden die we dan schepen zijn níet concreet.

Ja, laten we maar weer er bekende voorbeelden nemen: Bernadette ziet Onze Lieve Vrouwe maar waarom ziet ze nou een O.L.V. die in haar kleding en houding helemaal lijkt op een schildering die in een kerkje, zowat 20 km verder, al ongeveer 120 jaar bestaat. Hoe komt het dat kinderen in Spanje de heilige maagd zien, maar als je nu verder gaat vragen dan blijkt dat de heilige maagd met haar gewaad, haar kroon, haar scepter en het kind Jezus, verduveld veel lijkt op een beeld dat in de processie wordt rondgedragen. Waarom? Omdat de beleving niet echt is? Welnee, het is geen fantasie, er is iets, maar dat iets dat moet omschreven worden en dat wordt omschreven in de termen van het geloof van de omgeving en daarbij komen dan beelden naar voren. De heilige maagd b.v. is uiteindelijk de opvolgster van Isis, de moedergodin: dat moederlijke, dat beschermende, dat helpende, dat heb je aangevoeld, dan moet zij het wel zijn.

Laten we die fouten niet teveel maken: we maken onszelf wijs dat we uitverkoren zijn, dat we verplichtingen hebben aan een persoonlijkheid die niet eens zo bestaat. Daarmee ontkennen we maar al te vaak een deel van de kracht die we reëel ontmoet hebben. Juist wanneer we komen aan die gebieden maar eigenlijk niets meer overblijft dan meer rust, een vrede, 'n geluk misschien, het gevoel van geladen te worden met een enorme kracht, daar moeten wij v-o-o-r-z-i-c-h-t-i-g zijn dat we het niet concretiseren. We moeten de kracht in ons laten werken, we moeten die vrede op ons in laten werken, we moeten dat geluk gebruiken als een stuwkracht om ons hele wezen te laden, ja, maar op het ogenblik dat we er vorm en gestalte aan geven, dan maken we van een goddelijke kathedraal van sterren, een circustent met een lovertjes. Dat moeten we niet doen.

Innerlijk schouwen is natuurlijk een proces wat geleerd moet zijn. Er bestaan heel wat voorschriften voor: voor sommige mensen werken ze, voor anderen niet. Diep in jezelf beleef je allerlei dingen. Begrijp dat die dingen niet de betekenis hebben die ze normaal op aarde hebben. Een mens kan dromen dat iets - laten we maar zeggen - een seksueel contact wordt: in feite probeert hij een gevoel van één-zijn van één-wording te verbeelden, maar als ze dat in een erotische vlak overbrengt, dan ontstaat er meteen weer een strijd tegen, en is de werkelijke waarde verloren gegaan. Strijd er niet tegen maar probeer het vooral niet te beschouwen als voorspelling of een waarschuwing of iets dergelijks. Laat datgene wat in u ontstaat eenvoudig op u inwerken.

Soms worden we betrokken bij - wat ik noem - de tijdsdeeltjes, de factoren van kosmisch weten of geheugen die ons beroeren en dan ontstaan er vaak voorstellingen. Daar bestaan regels voor: elke voorstelling die we op die manier beleven en ontvangen kan niet bepaald worden aan de hand van onze huidige wetenschap of weten of kennis of veronderstelling: zij staat op zichzelf.

Een bekend voorbeeld: iemand op de Veluwe ziet op een gegeven ogenblik Duitse soldaten terugtrekken, sommige gewond en bebloed, met fietsen en karretjes en alles: jaren later heeft ze ze inderdaad gezien, alleen de conclusie was toen - het was toen kort na de meidagen waarin Nederland voor een kort ogenblik zijn zelfstandigheid verloor - nou, binnenkort worden ze verslagen: maar het heeft wel vier jaar geduurd. Wanneer zo iemand nu zegt: nou ja, we hebben nog wel wat reserves voor moeilijke tijden, maar laten we ze maar opmaken, het is toch zo voorbij, dan komen ze later om van de honger en komen ze aan ons vragen waarom het niet is uitgekomen. Het beeld staat los. Het beeld met zijn detail moet je proberen vast te leggen, probeer het niet te verklaren.

Later kun je vaak, doordat je meerdere van dergelijke belevingen hebt, toch een soort stripverhaal samenstellen. Weet je nu in welke volgorde de beeldjes staan? Nou, dat is ook niet waar: je dént dat je het weet. Wanneer je die innerlijke voorstellingen ziet, denk niet "nu weet ik het": je moet zeggen: ik ben geconfronteerd met een waarneming, met een visioen als u het zo wilt. Als iemand tot u spreekt en tot u zegt: "ik ben de Heer der heerscharen", dan geloof ik dat u voorzichtig moet zijn: die stem heeft voor u iets goddelijks, het is een kracht die ver boven u verheven is, die u op dat ogenblik a.h.w. ondergaat, u verbaliseert nu de inhoud daarvan en u maakt ervan: "Ik ben de Heer der heerscharen", omdat het wel erg prettig is als God even een gesprek met je wilt aangaan.

Wees en blijf voorzichtig, maar aan de andere kant: verwaarloos deze innerlijke mens niet. Probeer regelmatig naar binnen toe te kijken, probeer te schouwen wat er in je bestaat: en of het nu een wildernis is of een sterrenhemel, of het een Robin Hood gezelschap of een reeks raketriders, 't maakt geen verschil uit: uw innerlijk wordt nu eenmaal in die beelden uitgedrukt: het is uw relatie met het geheel welke eerder daarin tot uitdrukking komt dan een detail dat in uw werkelijkheid behoort. Leer jezelf kennen dan kun je ook leren de krachten die in je schuilen langzaam maar zeker samen te vatten en te beheersen.

Dan kun je bewust bepaalde dingen af gaan lezen bij anderen, dan kun je bewust misschien bepaalde energieën uitsturen en daarmee de stoffelijke omgeving beïnvloeden, dan kun je daardoor misschien ook voelen welke krachten er op bepaalde plaatsen op aarde zijn, je daarop instellen door ze af te wijzen of er tijdelijk mee te versmelten en zo de betekenis ervan innerlijk te beleven.

Hamlet zegt: "Er is meer tussen hemel en aarde dan ge vermoedt. Horatio."

Ik kan het tot u blijven herhalen, uitentreuren: in u is meer dan u vermoedt, in u liggen duistere en lichtende werelden begraven, in u is een goddelijke kracht aanwezig en in u is een relatie uitgedrukt die de tijd omvat en die alle dingen schijnt te omvatten waarmee je ooit in beroering bent gekomen of zult komen.

U bent een wezen dat innerlijk een veel grotere mogelijkheid en omvang bezit dan naar buiten toe in de moderne wereld wordt erkend. In u zijn levenskrachten die anderen kunnen genezen: maar als u ze niet beheersen kunt zijn ze vaak gevaarlijk en kunnen ze ook schaden. In u is een wéten dat niet verklaarbaar is maar dat spontaan schijnt te ontstaan, een soort intuïtie: een weten dat je moet leren gebruiken, maar wel binnen de normen van je eigen mogelijkheid en je eigen wereld. In u zijn krachten aanwezig die u kunt gebruiken voor anderen en die u

soms ook moogt of moet gebruiken voor uzelf. Als je die krachten omschrijft neem je een groot gedeelte van hun kwaliteiten weg. Laat de kracht de kracht zijn, en als u dan wilt geloven: geloof aan een God die in alle krachten aanwezig is, ook in uw eigen persoonlijkheid: een kracht die door ú werkt zoals hij werkt door het geheel van de kosmos: waarvan alle beelden die in u ontstaan, alle gevoelservaringen die in u rijzen wanneer u zich afzondert van uw wereld, alleen maar een uitvloeisel zijn, een manifestatie.

Dan, mijne vrienden, zal innerlijk schouwen voor u meer zijn dan alleen maar een meditatie kunstje of een paranormaal gegeven. 't Zal deel worden van uw leven en u daardoor intenser, juister en vollediger doen leven dan u op het moment voor uzelf misschien mogelijk acht.

Na de pauze zullen we ingaan op alle problemen, vragen en tegenwerpingen die deze inleiding bij u heeft opgeroepen. Wilt u iedereen een plezier doen: schrijft u ze dan op, 't voorkomt dat u uitermate onduidelijk wordt, 't voorkomt dat u uitermate lang van stof blijkt te zijn, en het bevordert de mogelijkheid om alle vragen zo goed en zo juist mogelijk te beantwoorden. Ik zeg er nu alvast bij, wanneer u denkt dat het antwoord niet juist of niet voldoende is mag u protesteren, maar alleen ten aanzien van dat antwoord en daarna worden eerst weer de andere vragen beantwoord.

Ik dank u voor uw aandacht. Ik wens u een aangename pauze en de inspiratie om met weinig woorden uw problemen toch op schrift te stellen.

## DISCUSSIE

Zo, goeden avond weer, vrienden. Alles is er nog, dank voor het compliment. U weet het, persoonlijke vragen mag ik niet beantwoorden, we gaan eerst beginnen met de schriftelijke en dan zien we hoever we komen. Vraag één graag.

❖ *Blijven mensen niet vaak bij de eerste beelden steken, omdat ze angstwekkend zijn en de neiging ontstaat tot ontkennen? Moet men toch door de angst heen om verder te komen?*

Dat is ongetwijfeld waar. De eerste beelden zijn vaak wat schrikwekkend, ofschoon je, wanneer je probeert om te voelen dat je niet alleen bent, je over het algemeen het gevoel hebt van hulp of bescherming. Je moet daar eenvoudig doorheen. Het is een oud gezegde: wie naar de hemel wil moet door de hel gaan. Zelfs in de geloofsbelijdenis van de christenen staat: die afdaalde ter helle, de derde dag is herrezen uit den doden, etc.. Dus wanneer je het goed bekijkt, je moet eenvoudig begrijpen dat je de duistere kant van je eigen wezen moet aanvaarden om verder te kunnen. Ik dacht dat ik daarmee de vraag beantwoord had.

❖ *Je maakt een tocht met een motorboot op een zeer groot meer. Is dit een vlucht, of juiste beleefde oneindigheid.*

Dat is een droom die moeilijk te verklaren valt, tenzij je op de persoon zelf ingaat en zoals u weet moet ik daar erg voorzichtig voorzichtig mee zijn. Maar: motorboot, aandrijving, er is beweging, die beweging is niet alleen van mij, er is iets wat mij beweegt, punt een. Op een groot meer: ik neem dus aan dat het niet open zee is, ik bevind mij in een veranderend geheel en ik ga naar een doel dat ik nog maar onduidelijk kan beseffen. Dat zeg je dus tegen jezelf, en in feite zou je dat weer kunnen vertalen in de term van innerlijk schouwen: ik weet dat ik een bestemming heb, maar ik kan haar niet omschrijven en er is iets wat mij daarheen drijft zonder dat ik zelf precies weet waarom of hoe.

❖ *Op duizelingwekkende hoogte dreigen te vallen in een ravijn. Zoek je het te hoog in het leven of zegt het dat je nog maar een klein stuk moet gaan?*

Nou ja, alweer, dan zitten we alweer met zoiets. In de eerste plaats: ik sta hoog en dreig te vallen, ik heb het gevoel dat ik iets boven mijn krachten ben. In de tweede plaats: ik heb hoogte gewonnen, wanneer ik mijzelve meester blijf zal ik een doel binnenkort kunnen bereiken. Wanneer dit in termen van innerlijk schouwen wordt vertaald, dan zeg je in wezen: Ik ben uit verwarring of duisternis op weg naar begrip, naar verheldering, naar vrede, maar op dit ogenblik, als terugkijk, ben ik bang voor al datgene wat er met me gebeurd is. Het is dus een angst voor de volledige zelferkenning, of - herkenning, die hier wordt uitgedrukt, terwijl gelijktijdig door het ravijn, de hoogte waarop men zich bevindt, etc: wordt aangegeven dat men al een aardig eind op weg is.

❖ *Er zijn boeken waarin dromen worden uitgelegd, hebben deze nut?*

Er zijn ontzettend veel leuke damesromannetjes, waarin hij haar altijd krijgt nadat hij haar vijf keer is kwijtgeraakt, of omgekeerd: hebben die dingen nut? Met andere woorden er zijn een hele hoop droomboeken met allerlei duidingen die alleen maar op overleveringen berusten. Dan zijn ze geschreven door madame de Normand of door de Spaanse zigeunerin Strajlja, of dergelijke dingen. Die dingen zijn overleveringen. Er zit een zekere lijn in het is wel aardig, maar wat je precies droomt kun je er heel zelden in terugvinden. Er bestaan ook andere droomboeken die voor een groot gedeelte op Freud zijn gebaseerd, waarin een poging wordt gedaan de droombeelden terug te brengen tot stoffelijke kwaliteiten of belevenissen of angsten. Dergelijke dingen ontkennen voor een groot gedeelte de verdere betekenis, ik zou ze in veel gevallen eerder gevaarlijk toch goed achten. Ten laatste: er bestaan enkele droomuitlegboeken die proberen uit te gaan van deze esoterische waarde van de mens: in deze dingen kunt U vaak iets terugvinden wat U wel herkent. Is dat het geval dan is het in ieder geval een benadering van de betekenis, maar de volledige juiste betekenis kan een boek nooit geven.

❖ *Als er bij iemand een sterke seksuele aandrang is, hoe is deze kracht om te vormen tot een eenheid?*

Dat ligt eraan welke soort eenheid U op het oog heeft..... Er bestaat iets dat men wel transformatie noemt of sublimatie: beiden zijn termen die in dit verband ongeveer gelijk zijn. Wanneer U het begrip van seksualiteit overbrengt op een b.v. liefde voor "de mensheid", dan verandert ze in betekenis. Wanneer u uw gevoel voor zelfbevestiging - wat vaak in sexualiteit is gelegen - probeert om te zetten in een gevoel van innerlijke verbondenheid met het onbekende, dan zult u tot uw verbazing bezielende deze sterke sexuele geneigdheid gebruikt kan worden om de lichamelijke kwaliteiten om te zetten naar geestelijke waarden: de geestelijke beleving betekent dan heel vaak een verandering van nadruk in de stoffelijke prikkeling en genegenheid.

❖ *Van tijd tot tijd ben ik mij ervan bewust onderrichten te krijgen in dromen: het maakt me blij en ik neem me vast voor niets van de lessen te vergeten. Jammer, bij het wakker worden binnen de lessen kwijt. Vraag: wat kan ik doen om me de lessen meer te herinneren?*

Nou, ik zou zeggen, doet U niets. Want als U ze herinnert, dan ontwaardt u ze. Lessen die op een dergelijke manier krijgt zijn: ofwel confrontaties met uwer eigen innerlijk weten, dan wel waarheden op een voor uw harmonische wijze aan U overgebracht door een ander. Ze worden voor een groot gedeelte vastgelegd in uw onderbewustzijn, wat betekent een verandering in uw stoffelijke drijfveren en indirect in uw stoffelijke perceptie, uw interpretatie a.h.w. van de wereld waarin U leeft. Dat is de bedoeling van de lessen. Op het ogenblik dat U het stoffelijke verlaat echter, ontstaat een weten omtrent deze lessen opnieuw in u. Zou U echter nu proberen ze uzelf te herinneren, dan gaat u ze interpreteren en dan ontstaat er de meest fantastische dwaasheden, zoals mensen die kruistochten gaan houden om het graf van Jezus te bevrijden, die geweldloosheid en naastenliefde heeft gepredikt.

❖ *Ik heb begrepen dat de innerlijk schouwen betekent, dat je moet leren omgaan met de associaties die me opkomen. Een kunstenaar, bijvoorbeeld een cineast, zal via associaties de werkelijkheid duidelijk willen maken. Ben je je eigen cineast als je naar binnen kijkt?*

Als je naar binnen kijkt de binnen je eigen cineast, als je weer wakker word ben je eigen acteur.

❖ *Wat doet men met een intens verlangen in jezelf naar het leggen van een relatie, anders dan met mensen in het stoffelijke, om van daaruit te functioneren?*

Wanneer dat verlangen in jezelf hebt, is dat een bewuste stimulans, met andere woorden ze behoort tot uw emoties en uw denken zoals u normaal bestaat. Het betekent voor U dat U:

een mate van onvervuldheid beleeft in uw huidige bestaan,

dat U de behoefte hebt aan een bevestiging van hetgeen u bent en dat U deze zoekt in een niet-stoffelijke vorm, om daarmee van de stoffelijke consequenties in feite bevrijd te blijven.

Wanneer we ons dit realiseren en we gaan innerlijk schouwen, dan moeten we proberen gewoon al harmonie te beleven, dit is dan geen persoonlijkheid en er ontstaan misschien, op ons niet onmiddellijk, persoonlijke relaties met krachten of onpersoonlijkheden uit de geest,

maar wat wel ontstaat is een innerlijke vrede. Deze innerlijke vrede maakt het het dan mogelijk om je eigen problemen, die dan toch psychisch bestaan, ook stoffelijk, voor een deel op te lossen of van aard te veranderen, waardoor een beheersbaarheid ontstaat. Vanuit die beheersbaarheid en de voortdurende terugkeer innerlijk naar dit harmonisch beleven, zult u als vanzelf ontdekken dat tussen u en de gehele kosmos, inclusief de stof, maar daarnaast ook de geestelijke wereld, voortdurende relaties aanwezig zijn waarvan U zich meer en meer bewust wordt. Dit neemt niet alleen het gevoel van eenzaamheid weg, dat voor sommigen de aanleiding kan zijn, maar het neemt gelijktijdig ook de beperking weg in je innerlijke waarneming van al datgene wat met wereld, met jezelf en ook niet je geestelijk wezen samenhangt.

❖ *In hoeverre draagt het doen van bijvoorbeeld decrees er toe bij, dat er een verdieping/verbreding van het innerlijk schouwen bij zichzelf en bij anderen ontstaat, waarbij tegelijkertijd beetje bij beetje het innerlijk-zelf van de persoon zelf en van anderen wordt gezuiverd door het vereffenen van negatieve belasting/karma. Zit hier een kern van waarheid in of is het zelfs suggestie of onzin?*

Ja, een groot gedeelte is zelfsuggestie, een klein gedeelte is onzin, maar er schuilt toch ook wel een waarheid in. Kijk het gaat er niet om hóé wij proberen innerlijk vrede te bereiken, het gaat erom dát werd proberen te bereiken. Het gaat er niet om met welke motivering we beginnen met innerlijk schouwen, het is belangrijk dat het innerlijk schouwen als afzonderlijk beleven naast het stoffelijk beleven voor ons ontstaat. Ik geloof dat je ook langs deze weg kunt bereiken en dat impliceert dat het zijn nuttige kanten heeft. De manier waarop karma voor benaderd - zullen we zeggen - tussen de hindoeïstische interpretaties en theosofische in: daarbij wordt een oorzaak-en-gevolg-werking opgelegd: vandaag heb ik jou geslagen en in het volgende leven sla jij mij: het lijkt net de poppenkast: Jan Klassen en Katrijn. Dat is natuurlijk niet waar. Het is: wat ik door mijn bewustwording in dit leven ben geworden, bepaalt de ervaring die voor mij belangrijk en noodzakelijk is wanneer ik weer incarneer. Dat heeft niets meer met een "tit fot tat" te doen. Dat heeft alleen nog maar te maken met het vinden van een innerlijke evenwichtigheid en een voortdurende uitbreiding van ervaring en daardoor een vergroting van het innerlijk begrip dat een voortdurend toenemende harmonie met al wat rond mij bestaat, mogelijk maakt.

❖ *Is er verschil, zo ja welk, tussen een visioen en een hallucinatie?*

Er is een zeer groot verschil. Een hallucinatie is een, meestal door stoffelijke oorzaken ontstane, abberatie van denken en waarnemen waarbij delen van het eigen denken en weten worden geprojecteerd als een tijdelijk reële waarneming en beleving in de stof. Een visioen daarentegen staat lós van hetgeen in de stof bent: het is een schouwspel waarin je niet onmiddellijk betrokken bent of positie hoeft te kiezen: het is iets wat je waarneemt en wat je waargenomen hebbende in zijn betekenis aanvoelt.

❖ *Hoe kán men zichzelf (überhaupt) aanvaarden en zien zoals men werkelijk is, met alle "fouten" en modderpoelen vandien: hoe zouden met name minder bewusten hiertoe in staat zijn? Hoe weet men eigenlijk of iets " verkeerd" is: met name in het stoffelijk bestaan, met alle verwardheden vandien?*

Ja, ik ben geneigd om even vroom te worden: toen de apostelen met Jezus bezig waren en vonden dat Hij zich met de kinderen niet bezig moest houden - ze waren veel te druk voor de meester - toen greep hij zo'n kind en zei tegen hen: draai je nou eens een keer om en kijk hier: als je niet wordt zoals deze zul je nooit ingaan in het Koninkrijk. En toch, kinderen, onder ons gezegd en gezwegen, het zijn schatten hoor, maar meestal zijn het krenge. Laten we eerlijk zijn, ze zijn primitief, ze zijn eenvoudig van geest, zeker: maar aan de andere kant: ze vragen zich niet af wie ze zouden willen of moeten zijn, behalve in een spelletje. Ze zijn zichzelf. En wat u noemt de minder bewusten, die zijn geneigd om zichzelf veel eerlijker en eerder te aanvaarden voor wat ze zijn inclusief alle modderpoelen etc. waarover u spreekt, dan de mens die het gevoel heeft dat hij anders moet zijn dan hij is. De grote fout van de mens - u moet me niet kwalijk nemen dat ik even afwijk van het onderwerp - is dat hij wil beantwoorden aan een ideaalbeeld dat ze sterk verschilt van hetgeen wat hij wezenlijk is, dat hij daardoor komt tot een ontkenning van een groot gedeelte van zijn eigen werkelijkheid en persoonlijkheid. Wanneer u uzelf aanvaardt met modderpoelen, dat moet u zeggen: nou, een klein beetje draineren en dat zou ik er nog een aardig korenveld van kunnen maken. Begrijpt u?



Dus gewoon zeggen: ja, het is er wel maar ik kan er iets beters van maken, ik kan er iets beters mee doen. Dan kun je jezelf wel aanvaarden en in die zelfaanvaarding komt dan als vanzelf het positieve wat in elke mens bestaat. Zelfs in de mensen die wij beesten noemen wanneer we op aarde zijn, u weet wel die misdadigers die anderen vermoorden, die stelen, die brandschatten, toch, ook in hen zit ergens iets goeds, misschien erg verborgen, maar het is er. Dat goede wordt dan wakker wanneer je jezelf aanvaardt zoals je bent. Daarom zou ik zeggen dat juist diegenen die denken dat ze meer bewust zijn niet bang moeten zijn voor de modder, maar dat ze wel moeten proberen van de modder iets beters te maken.

❖ *Is het de taak van de mens op aarde zichzelf 'alleen maar' te leren kennen zoals men werkelijk is (een opgave op zich), of: er ook iets aan te doen (zichzelf veranderen)? Bij ingebakken agressie, wraakzucht, steelzucht e.d. niet eenvoudig (zo niet onmogelijk).*

Ik geloof dat hier weer het bekende verschuivingsprobleem optreedt, waarbij men probeert de werkelijkheid te ontkennen om een ideaalbeeld te handhaven. Dat vinden we bij democratie bijv. waarbij de burger in feite geen cent te zeggen heeft, dat zien wij bij socialisme waarbij de enige werkelijke socialisten degenen zijn die de socialisten regeren, en zo kunnen we verder gaan. We moeten ons gewoon realiseren dat álles, werkelijk álles op aarde zinvol is. 't Is ervaring. Het opdoen van ervaring op zichzelf is van betekenis, geestelijk zul je daar dus het een en ander aan hebben. Je moet jezelf niet veranderen, je moet jezelf zijn, maar jezelf verbeteren door juister te zijn wat je innerlijk voelt dat je bent. Dus niet proberen te lijken op iemand anders, maar jezelf zijn en gelijktijdig wat je innerlijk als juist aanvoelt, als positief aanvoelt, in jezelf ontwikkelen op grond van de kwaliteiten die je hebt. Mag ik een voor sommige misschien wat dubieus voorbeeld geven? Er zijn mensen die – zullen we zeggen – een horizontaal beroep uitoefenen, dames. Nu zul je zeggen, ja, er zijn er toch ook een hoop die dat onderdrukken, ja. Maar wat doen ze er dan mee? Heel vaak zijn het verzuurde, verbitterde mensen die alleen maar bezig zijn iedereen op de wereld te pesten omdat ze niet doen wat ze zelf niet tot stand kunnen brengen. Dan zeg ik: het is dan beter om een horizontaal beroep uit te oefenen met respect voor je klanten, hoe moeilijk me het in dat beroep ook soms lijkt, en met een poging om die klanten gelukkiger of beter verder te laten gaan, dan te zeggen: nee, ik ben eigenlijk wel zo, maar ik moet anders zijn en daardoor met een uitgestreken vroom .... Afijn.

Laat me u één ding vertellen: in de Verenigde Staten is een vrouwenbeweging 'ter bewaking van de deugd' geweest. De drie dames die het gesticht hebben, daarvan was de eerste, de vrouw van een miljonair die een groot aantal liaisons achter de rug had. De tweede was een madame die rijk was geworden door de zonde van anderen en de derde was een Leger des Heils soldate, die mislukt was omdat ze de liefde voor de naaste te stoffelijk uitdrukte. En deze drie gingen de deugd van anderen bewaken omdat ze zelf, om welke reden dan ook, de mogelijkheid niet meer hadden om de zonde te begaan die ze nu anderen wilden verbieden. Ik geloof dat ik daarmee duidelijk genoeg heb gezegd waar het om gaat.

Wij moeten de wereld niet verbeteren, wij moeten niet proberen onszelf te veranderen in een of ander ideaalfiguur, wij moeten proberen onszelf te zijn met de kwaliteiten die wij hebben en dan zo positief dat we elke keer tegen onszelf kunnen zeggen: nou ja, we hebben de wereld toch weer iets goeds gedaan.

❖ *Bij zelfonderzoek blijken we door allerlei invloeden van buitenaf bepaald of beperkt te worden: land, geloof, familie, astrologische opbouw. Welke krachten of invloeden zijn het sterkst en in welke volgorde?*

Nou, dat is betrekkelijk moeilijk. Ik zou zeggen: een van de sterkste invloeden is opvoeding. De tweede sterke invloed is de behoefte aan maatschappelijke erkenning, daarna komt pas de godsdienst en de godsdienst wordt alleen primair als de beide voorgaande geen voldoende belevingsmogelijkheid hebben overgelaten. De beperkingen van staatswege, wetten enz. enz., zou je samen kunnen vatten als milieu-invloed, inclusief het feit dat je een menselijk lichaam hebt met ook een aantal basiskwaliteiten: je zou kunnen zeggen die invloed komt pas na de religieuze invloed, omdat ze geen vervreemdingselement omvat, maar wanneer ze erkend wordt heeft ze wel vaak ten gevolge dat men zijn eigen verantwoordelijkheden, die men toch bezit, ontkent. De astrologische invloed, komt vreemd genoeg, als laatste invloed aan de beurt, omdat uiteindelijk de structuur van de auto waarin u rijdt niet zo bepalend is voor de veiligheid van het rijgedrag als de bestuurder.

- ❖ *Is deconditionering door zelfinzicht (waar Krisnamurti veel voor spreekt) voor veel mensen wel zo wenselijk, als het bovendien voor de meesten zo moeilijk is?*

Ik zou zeggen: het is zeer wenselijk voor praktisch alle mensen. Aan de andere kant zo die deconditionering wel betekenen dat je afstand moet doen van een groot aantal illusies, dat je voor jezelf toe moet geven dat de dingen die je zogenaamd doet voor het welzijn van de mensen, in feite alleen maar ten doel hebben je eigen ego te strelen en je inkomen te vergroten: dat soort dingen. Het is zo dat in de maatschappij een hele hoop dingen anders zouden zijn wanneer de mensen die deconditionering inderdaad, ongeacht de moeilijkheden, uiteindelijk tot stand zouden kunnen brengen. Maar aan de andere kant: vindt u de wereld op het ogenblik dan zo mooi en zo goed? Voor de mens zelf is die deconditionering dan toch een terugkeer naar zijn wezenlijk ik en daardoor het vinden van een mogelijkheid in dit ik harmonieën te vinden, en zo: dat ik ook meer harmonieus ten aanzien van de wereld waarin ik denkt te leven uit te drukken.

- ❖ *Waarom durft men in het algemeen zijn schaduwkant niet onder ogen te zien: waar is men precies bang voor?*

Meestal dat de burens erachter komen. Men ontkent de schaduwzijde van zijn eigen persoonlijkheid omdat men daarmee het gevoel van verhevenheid of beter zijn dan anderen gemakkelijker kan handhaven. De meeste mensen zijn het meest bevreesd voor het feit dat anderen zullen weten hoe dwaas ze soms zijn. Er zijn maar heel weinig mensen die begrijpen dat de hoogste wijsheid gelijktijdig de voortdurende dwaasheid pleegt te omvatten.

- ❖ *Kinderen, kersvers uit de andere wereld, lijken nog gelukkig: nog niet beladen met kennis. A) Ware het niet beter alle kennis (op scholen, in opvoeding) achterwege te laten? B) Zijn mensen niet het gelukkigst, als ze niets weten, zich niets herinneren, zoals in de diepe droomloze slaap, waar sommige oosterse meesters naar verwijzen? C) Is alle –alom aangeprezen – kennis misschien niet een vooroordeel, niet alleen op aarde, maar ook in de geestelijke werelden?*

Kennis is geen vooroordeel. We hebben kennis nodig, omdat zonder kennis zelferkenning onmogelijk is. Gelijktijdig moeten we beseffen dat kennis die wij menen te bezitten altijd ten dele onjuist zal blijken, omdat ze als een deel van een groter geheel in wezen een andere betekenis zal bezitten dan die welke wij eraan toekennen. Het is onze interpretatie van de kennis waardoor wij kwetsbaar zijn, niet de kennis op zichzelf, die een werking kan zijn om onze innerlijke erkenning naar buiten toe uit te drukken. Dus u moet niet zeggen: de kennis.

Adam en Eva, voor Eva in de fruithandel ging, zaten allebei doodgelukkig tussen de bomen te flirten met de leeuw en het lam: toen kwam de slang en voor je het wist had Eva een ventersvergunning en kwam met een appel aandragen, tenminste zo gaat het verhaal. Sommigen zeggen dat het een andere vrucht geweest is, waarbij zowel de abrikoos, de pruim als de vijg in aanmerking schijnen te komen maar dat doet er minder toe denk ik. Het gaat er doodgewoon om: zij aten van de boom van kennis van goed en kwaad. Wat betekent dat? De kennis van goed en kwaad is niet kennis, zij is oordeel: door het oordeel worden we ongelukkig, want het oordeel maakt ons eenzijdig in onze beleving van de werkelijkheid. Kunnen we echter leren alle dingen te weten zonder te oordelen dan kunnen we juister handelen door hetgeen we weten en dankzij hetgeen we weten verder gaan, zonder daarbij een oordeel uit te spreken. Oordeelt niet, opdat ge niet geoordeeld worden: staat ook geschreven. Beoordeel niets en niemand, zelfs jezelf niet, maar probeer alleen altijd weer harmonie te vinden, eenheid en aanvaarding te vinden in jezelf en vanuit jezelf met de wereld en gebruik de kennis om dan die wereld beter te maken. Mensen die niets weten zijn gelukkig, want waar geen reëel weten bestaat, daar bouwt men zich een schijnweten op. Die mensen, die u dan misschien gelukkig zoudt willen prijzen, u weet wel die primitieve stammen en zo, die gaan gebukt onder allerlei vooroordelen, die voortkomen uit hun geloof aan goden, aan geheime machten, aan dreigende demonen, enz. enz.. Want de mens zal altijd zijn angsten en zijn onbehagen verpersoonlijken, en als hij dan kennis heeft, kan hij in ieder geval daardoor een richting kiezen: wanneer hij geen kennis heeft is hij er alleen maar aan onderworpen. En dan ten laatste over de kinderen: De kinderen die pas geboren worden, schijnen gelukkig te zijn want ze kunnen u nog niet vertellen wat ze van u denken. Ze hebben herinneringen aan het verleden, ze hebben hartstochten die veel vollediger zijn dan die welke de doorsnee volwassene doormaakt, maar ze leven nog voor een deel in 'n vorig bestaan en het zijn die beelden en herinneringen die bij hen een rol spelen. Wanneer ze een jaar of drie zijn, dan begint de conditionering hen goed te pakken, dan blijft alleen nog over de vlucht in de fantasie

en daarnaast de wrokkende aanvaarding van een volwassen wereld waarin je enerzijds de bescherming hard nodig hebt, en daardoor een vorm van liefde kent, maar aan de andere kant de betutteling voortdurend afwijst die in de naam van die liefde je wordt omgelegd. Later verandert je leven en dan wordt het je opgelegd, die betutteling, in termen als: "het belang van de natie, het welzijn van het volk, de juistheid van de godsdienst, de handhaving van ons goede sociale systeem e.d.", maar de betutteling blijft bestaan. Geloof me, het kind is wat dat betreft vaak nog veel wrokkiger dan u. Als U weet hoeveel kleine kinderen, die het nog niet te weten uit te drukken, hun ouders soms haten op een wijze die zelfs niet geëvenaard kan worden door de haat van sommigen voor degenen die de concentratiekampen hebben gebouwd en bevolkt, dan kunt u zich misschien voorstellen dat de illusie van het kind, dat toch alstjeblieft zo gelukkig is, meestal alleen in het oog van de beschouwer is gelegen.

- ❖ *Ik twijfel niet aan uw woorden, maar ik kan me bijna niet voorstellen dat het door een kind zo beleefd wordt. Is het puur het ontbreken van een uitdrukkingsmogelijkheid, dat dat niet naar buiten komt?*

Het kind is geneigd om te aanvaarden wat er is. Wanneer het probeert zich te verzetten dan krijgt het over het algemeen door de overmacht al heel gauw het besef: ja, ik haat dit wel, maar ik doe maar alsof ik het prettig vindt, want dan komen er ook dingen die ik écht prettig vindt. Maar de meeste mensen beseffen dat niet. Kinderen haten over het algemeen zo nu en dan hun ouders verschrikkelijk. Kinderen hebben wel lief, maar wat ze liever hebben is niet zoals de mensen dan denken, de persoonlijkheid, het is de gewoonte en zekerheid die die gewoonte biedt. Het is wreed omdat zo te zeggen. Natuurlijk, er bestaan enkele zielverwantschappen tussen kinderen en ouders, maar deze komen niet zo vaak voor als U zou denken. Realiseer U dit gewoon en praat niet over "kinderen die zo gelukkig zijn", praten over kinderen die althans ten aanzien van zichzelf eerlijker zichzelf zijn dan de meeste volwassenen aandurven. Dan zit u in de goede richting. Nou hoop ik niet dat ik een hele hoop ouders ongelukkig heb gemaakt hé? Want per slot van rekening: vandaag haten ze U en morgen houden ze van U hoor. En soms kan de grootste verontwaardiging gesmoord worden in een extra portie ijs.

- ❖ *Op aarde beschouwt men "onbewust" denken en handelen als iets ongunstigs. Zijn vanuit een diepe standpunt (onbegrensd zijn, gewaar-zijn) beide - het bewuste zowel als het zogenaamde onbewuste - geen belemmeringen tot het volledige vrij-zijn? Bestaat het een zogenaamde onbewuste wel als iets op zichzelf staands: is het niet slechts een woord voor "vergeten-hersen-bewustzijn"?*

Het is meer dan dat, want in een hersenbewustzijn vind je bijvoorbeeld niet een besef van een voortbestaan terug. Laten we het heel eenvoudig zo stellen: wanneer bewustzijn en onderbewustzijn met elkaar versmelten, krijgen we een totaal uitdrukking van zowel de emotionele als de denkende mens. Daarbij is het denken niet meer dominerend en ook het gevoel niet. De benadering van de mens tot het leven, en daarmee zijn ondergaan van dit leven, is harmonischer en ervaringsrijker dan zonder dit het geval zou zijn. Het onderbewuste en bovenbewuste zijn geen termen: al worden ze vaak als zodanig gebruikt. Het onbewuste is niet alleen een reeks hersenimpulsen, die te zwak zijn om tot het waakbewustzijn de behoren, het zijn daarnaast vele emotionele drijfveren, het zijn soms zelfs een beelden die helemaal niet tot dit leven behoren, maar die in het onbewuste zijn opgeslagen in onder bepaalde omstandigheden er uit tevoorschijn kunnen treden. Laten we ons realiseren: het is een reëel iets, zoals een bovenbewustzijn een soort gedachtewolk is, waarin nu allemaal rondloopt, en als U juist bent afgestemd, dan gaat het net als met de radio: die zit ook overal in de lucht, maar bij de juiste afstemming krijg je ineens een station door. Dat verklaart onder meer de gelijktijdigheid van allerhande uitvindingen op verschillende plaatsen van de wereld, met heel kleine tijdsverschillen: het is vaak een wedloop wie het eerst het patent krijgt.

- ❖ *Ons verschilpunten tussen uw wereld en de onze wordt vaak aangeroerd: in de geest bestaat geen toetsingsmogelijkheid, op aarde wel. (a) Waarom in de geest niet: betekent dit dat men in de geest eigenlijk geen fouten kan maken? (b) is de toetsingsmogelijkheid op aarde niet ook een zeer relatieve: door allerlei conditioneringen en verwardheid onderkent men oorzaken vaak niet, dan wel: men weet niet waar ze te zoeken, bij zichzelf of bij anderen (of omgevingsfactoren)?*

Nou, dat is heel eenvoudig: u neemt een gewicht van 5 kg in de hand, houdt dat boven uw rechervoet, laten vallen en zegt dan tegen uzelf: mij kan niets gebeuren. Doet u dit als geest

dan raakt het u niet: dat U dit als mens dan raakt het u wel. Met andere woorden de toetsingsmogelijkheid die bestaat is het aanwezig zijn van een aantal níét door de gedachten volledig beheerste factoren in de wereld buiten je, die soms optreden als wetmatigheden of uit vloeistof daarvan, daarnaast soms als factoren waaraan je je niet kunt onttrekken. Deze bestaan in de geest wel, de mogelijkheden dus. Wanneer ik in de geest denk dat ik een huis heb, heb ik er een en, hoef ik niet eerst naar een gemeentelijke instelling om een vergunning te vragen. Wanneer ik dénk dat ik slecht ben, word ik omringd door demonen. Als op aarde denkt dat je slecht bent, dan kun je een banklening krijgen en fraudulent failliet maken. Dat zijn dus hele andere dingen. Het gaat dus inderdaad om die toetsingsmogelijkheid. Nu is de toetsingsmogelijkheid op aarde groter dan in de geest. In de geest echter speelt een andere factoren een rol, namelijk de harmonische factor. Datgene wat in mij bestaat, en in een ander eveneens - gelijk of vergelijkbaar, gelijksoortig soms ook - bestaat, maakt een uitwisseling tussen mij en de ander mogelijk, waarbij voor ons beiden datgene wat we gemeen hebben tot een tijdelijke werkelijkheid wordt, waarvan ons los kunnen maken wanneer wij beseffen dat andere dingen belangrijker zijn.

❖ *Zijn er bij nader zelfonderzoek niet enkel motieven, die eventueel in een vaste volgorde, de basis motieven uitmaken: behoefte om voort te leven, emotionele geborgenheid, bezit, seksualiteit en later: macht en eer, en de vrijheidsdrang: Of verschilt dit alles per persoon?*

Dat verschilt per persoon heel sterk. Er zijn mensen bij we b.v. de belangrijkheid van het voortbestaan in feite geprojecteerd wordt aan seksualiteit. Er zijn ook mensen bij die de behoefte aan een voortbestaan juist verbonden is aan een ontkennen van seksualiteit. Kijkt u maar naar de verschillende richtingen die er bestaan op dit gebied, dan zult u het met mij eens zijn dat de belangrijkheid van die factoren overal verschillend is, mede aan de hand van de persoonlijkheid, diens wereldvoorstelling en het milieu waarin hij zich bevindt. Macht is over het algemeen een compensatie van onvermogen. Degenen die macht zoeken zijn over het algemeen degenen die bang zijn dat zij zelve de beslissingen niet kunnen nemen, omdat ze geloven dat ánderen een ander zullen beheersen. Dat is heel gek: bezit is heel vaak een poging jezelf tot volledigheid aan te vullen door verwerving, omdat je met jezelf zoals je bent, geen vrede kunt hebben. Zo zijn er veel meer van die factoren. Ik zou dus zeggen, beste vrienden, je kunt werkelijk hier geen vaste regel opstellen: elke mens is een klein beetje verschillend, dat wil zeggen dat belangrijkheden in elk een mens anders liggen. De grondeigenschappen van de mens zijn te definiëren, zeker stoffelijk, maar als we kijken, en je hebt daar net astrologie genoemd, hoe bij de verschillende astrologische typen de kwetsbaarheid van deze totale samenstelling heel anders ligt, en geheel anders pleegt te verlopen, dan moeten we toch zeggen: ja, er zijn van allerhande dingen, en wat voor ons - een vissen-mens of een aquarius-mens - goed is voor kan helemaal verkeerd zijn voor bijvoorbeeld een steenbok of en weegschaal.

Als je je dat gaat realiseren dan besef je: er is geen algemene benadering of algemene geldende indeling mogelijk, die voor elk individu juist is. Een benadering en indeling is slechts daar mogelijk waar wij uitgaan van de aantallen en niet meer van persoonlijkheden: dit laatste is een van de grote fouten van uw moderne maatschappij, waarbij men denkt alles in termen van aantallen te kunnen berekenen en daardoor in wezen de persoonlijkheid plichten verstikking.

### **Slotbeschouwing**

Misschien mag ik het zo zeggen: Diep in mijzelf vergroeid een licht, dat ik maar zelden ken.

Diep in mijzelve trilt een zijn, dat ik toch zelve ben, ofschoon ik heb niet erkennen kan.

Ik zoek voortdurend rond mij heen bevestiging van wat ik ben, terwijl ik, wat ik wezenlijk diep in mijzelve draag, voor mijzelve niet erken en steeds weer door een andere vraag ontkennen wil, dat heel het bestaan tezamen vloeit in dat wat ik in alle tijd steeds ben.

Want wat ik ben dat is de kracht, een deel van eeuwigheid. Dat wat ik ben omvaamt de ruimte en omvaamt de tijd het is bewustzijn zonder meer: Maar een bewustzijn dat niet kent de kennis van de mensen die het alles onderscheiden maar juiste eenheid onder gaat maar door niet meer in lijden, en tegenstelling ooit bestaat.

Maar slechts het samenvlechten van al wat ooit erkent, ooit beleefd en ooit geweest zal zijn tot één geheel dat niet zijn belangrijkheid meer ontleend aan een enkel deel of de positie door van, maar is:

Vibrerend één-zijn met het Al, waarin het ik zichzelf is en niet meer weten kán, dat het geen deel is van het al.

U zoekt diep in Uzelve, u zult door wildernissen gaan, u zult verbaasd soms in een duister of voor een afgrond staan, u zult in tempels binnengaan en de licht zien groeien op het altaar, ge zult een gezangen horen uit de sferen en ook dat alles is wel waar.

't Zijn delen van uzelf die samen zijn, totaliteit van zijn, deel van totaliteit waarvan ge nog moet leren. Zo geniet u zelf aanvaardt, hoe zult gij wezenlijk ooit leven in eenheid met het Al, hoe zult gij die niet geven de wil, of niet ontvangen wilt ooit eenheid ondergaan?

Leert mens Uzelve te verstaan, niet in de termen van het brein maar in het voelen van het zijn.

En daar waarin ú diep, heel diep de verleden ligt die het ik dan ondergaat, daar is het ogenblik gelegen waarin de mens, bewust nu ook, voelend voor zijn Schepper staat.

U ziet het: ik heb deze keer zelfgekozen: ik wat U ook drie woorden kunnen vragen en er een aardige improvisatie op kunnen maken, maar wat zou ik meer of minder gezegd hebben. Wat we op deze avond als eindtheze moeten samenvatten, dat is eenvoudig dit:

't is niet wat je gelooft of wat je niet gelooft,

't is niet wordt erkend of wat je niet kent.

"t Zijn is het voortdurend en waarlijk beleven van wat je zelve bent.

Je vrijheid is niet 't beheersend bestaan aan anderen onderwerpen,

't is jezelf heersend zijn door steeds weer al te stelpen wat niet meer past bij wat je bent: totdat je diep in jou erkent:

ik ben de vrede die de vrede geeft, ik ben de vrede die de vrede leeft, ik ben de kracht die alle kracht omvat en toch zichzelf aan zijn macht

ten nimmer ooit bezat. Ik ben het Zijn, dat kloppend leeft in het moment van tijd, ik ben alleen maar lichtend deel van wat de mens noemt eeuwigheid.

Vraag niet af of het waar is of niet. Vraag me af of Uzelve waard bent op de manier waarop U denkt en leeft of niet. Dan komt er vanzelf het ogenblik dat zegt: hierin vind ik mijn vrede, hierin vind ik mijn wijsheid, en dan schouwt u naar binnen toe en weet u dat u uiteindelijk voor Uzelve tot waarheid bent geworden.

Goeden avond